

UNIWERSYTET KAZIMIERZA WIELKIEGO

PROGRAM PRAKTYKI PEDAGOGICZNEJ

(75 godzin)

**dla kierunku: Pedagogika resocjalizacyjna,
studia stacjonarne I stopnia na I roku**

Bydgoszcz

1. Termin i wymiar praktyki pedagogicznej:

Praktykę pedagogiczną należy zrealizować w wybranej placówce oświatowo-wychowawczej na I roku studiów w wymiarze 75 godzin (dydaktycznych).

2. Proponowane miejsca praktyki:

Praktyka pedagogiczna, organizowana przez Uniwersytet Kazimierza Wielkiego będąca integralną częścią procesu kształcenia, odbywa się w placówkach oświatowo-wychowawczych tj.: szkołach różnego typu i rodzaju, bursach, internatach, pałacach młodzieży, domach kultury, ogniskach wychowawczych, młodzieżowych ośrodkach wychowawczych, młodzieżowych ośrodkach socjoterapeutycznych, ośrodkach szkolno-wychowawczych, szkolnych schroniskach młodzieżowych, poradniach psychologiczno-pedagogicznych, zakładach poprawczych, schroniskach dla nieletnich. Student odbywa praktykę w charakterze: pedagoga, nauczyciela – wychowawcy, nauczyciela – doradcy zawodowego lub wychowawcy – opiekuna.

3. Cele praktyki pedagogicznej:

Praktyka pedagogiczna stanowi ważny czynnik kształtowania osobowości przyszłych pedagogów oraz rozwijania w nich pożądanych cech umysłu i charakteru. Celem praktyki pedagogicznej jest gromadzenie doświadczeń związanych z pracą opiekuńczo-wychowawczą z uczniami i wychowankami, zarządzaniem grupą i diagnozowaniem indywidualnych potrzeb uczniów i wychowanków wraz z konfrontowaniem nabywanej wiedzy psychologiczno-pedagogicznej z rzeczywistością pedagogiczną w działaniu praktycznym. Celem praktyki jest także poznanie zasad funkcjonowania wybranych placówek oświatowo-wychowawczych oraz umożliwienie studentom zdobycia umiejętności skutecznego działania niezbędnego do podjęcia i prowadzenia pracy wychowawczej w placówkach oświatowo-wychowawczych.

4. Treści i organizacja praktyki pedagogicznej:

1) zapoznanie się ze specyfiką placówki, w której praktyka jest odbywana, w szczególności poznanie realizowanych przez nią zadań opiekuńczo-wychowawczych, sposobu funkcjonowania, organizacji pracy, pracowników, uczestników procesów pedagogicznych oraz prowadzonej dokumentacji;

2) obserwowanie:

- a) zorganizowanej i podejmowanej spontanicznie aktywności formalnych i nieformalnych grup uczniów, wychowanków;
- b) aktywności poszczególnych uczniów, wychowanków (w tym ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi);
- c) interakcji dorosły (nauczyciel, wychowawca, opiekun) – dziecko oraz interakcji między dziećmi i młodzieżą (w tym samym i w różnym wieku);
- d) procesów komunikowania interpersonalnego i społecznego w grupach wychowawczych, ich prawidłowości i zakłóceń;
- e) czynności podejmowanych przez opiekuna praktyki w placówce oraz prowadzonych przez niego zajęć;
- f) sposobu integrowania przez opiekuna praktyki w placówce różnej działalności, w tym opiekuńczo-wychowawczej, dydaktycznej, pomocowej i terapeutycznej;
- g) dynamiki grupy, ról pełnionych przez uczestników grupy, zachowania i postaw dzieci i młodzieży;
- h) działań podejmowanych przez opiekuna praktyki w placówce na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa i zachowania dyscypliny w grupie;

- 3) współdziałanie z opiekunem praktyki w placówce w:
- a) sprawowaniu opieki i nadzoru nad grupą oraz zapewnianiu bezpieczeństwa;
 - b) podejmowaniu działań wychowawczych wynikających z zastanych sytuacji;
 - c) prowadzeniu zorganizowanych zajęć wychowawczych; d) podejmowaniu działań na rzecz uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi;
- 4) pełnienie roli opiekuna-wychowawcy, w szczególności:
- a) diagnozowanie dynamiki grupy oraz pozycji jednostek w grupie;
 - b) poznawanie uczniów i wychowanków, ich sytuacji społecznej, potrzeb, zainteresowań i zdolności, a także określanie poziomu rozwoju oraz wstępne diagnozowanie dysfunkcji i zaburzeń;
 - c) samodzielne prowadzenie działań opiekuńczo-wychowawczych wobec grupy i poszczególnych uczniów i wychowanków w grupie;
 - d) sprawowanie opieki nad grupą w toku spontanicznej aktywności uczniów i wychowanków;
 - e) organizację i prowadzenie zajęć wychowawczych (w tym zajęć integrujących grupę i działań profilaktycznych) w oparciu o samodzielnie opracowywane scenariusze/konspekty zajęć;
 - f) animowanie aktywności grupy i współdziałania jej uczestników, organizowanie pracy uczniów i wychowanków w grupach zadaniowych;
 - g) podejmowanie indywidualnej pracy z uczniami i wychowankami (w tym uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi);
 - h) podejmowanie działań wychowawczych o charakterze interwencyjnym w sytuacjach konfliktu, zagrożenia bezpieczeństwa, naruszania praw innych lub nieprzestrzegania ustalonych zasad;
 - i) sprawowanie opieki nad uczniami i wychowankami poza terenem placówki;
- 5) analizę i interpretację zaobserwowanych albo doświadczanych sytuacji i zdarzeń pedagogicznych, w tym:
- a) prowadzenie dokumentacji praktyki;
 - b) konfrontowanie wiedzy teoretycznej z praktyką;
 - c) ocenę własnego funkcjonowania w toku realizowania zadań opiekuńczych i wychowawczych (dostrzeganie swoich mocnych i słabych stron);
 - d) ocenę przebiegu prowadzonych działań oraz realizacji zamierzonych celów;
 - e) konsultacje z opiekunem praktyki w celu omawiania obserwowanych sytuacji i przeprowadzanych działań.

Proponowany rozkład wykorzystania czasu przeznaczanego na realizację praktyki:

- **15 godzin** – poznanie dokumentacji placówki, warsztatu pracy pedagoga, nauczyciela, wychowawcy, opiekuna; udział np. w uroczystościach, radzie pedagogicznej, spotkaniach z rodzicami lub innych formach działalności placówki;
- **45 godzin** – asystowanie, pomoc i obserwacja zajęć prowadzonych w placówce przez pedagogów, nauczycieli, wychowawców i opiekunów;
- **15 godzin** – podejmowanie prób samodzielnej pracy i prowadzenia zajęć wychowawczych przez studenta.

5. Obowiązki studenta na praktyce:

- a) złożenie dokumentacji przygotowanej przez Studium Praktyk przed rozpoczęciem praktyki u Dyrektora/Kierownika placówki;
- b) zgłoszenie się na praktykę w dniu jej rozpoczęcia zgodnie z ustaleniami wstępnymi;
- c) studenta na praktyce obowiązuje punktualność, kultura osobista, plan zajęć ustalony przez dyrektora i opiekuna praktyki z placówki;
- d) student na praktyce podlega regulaminowi placówki obowiązującemu dla etatowych pracowników;
- e) czas oraz sposób realizacji zajęć na praktyce ustala opiekun studenta z placówki;
- f) choroba studenta wymaga telefonicznego poinformowania o nieobecności opiekuna praktyki z placówki. Czas praktyki zostaje wydłużony o okres choroby;
- g) studenci są zobowiązani do prowadzenia dziennika praktyki według podanego wzoru (**załącznik nr 1**);
- h) bezpośrednio po zakończeniu praktyki student składa dziennik praktyk wraz z opinią (ksero opinii, oryginał pozostaje u studenta) u opiekuna kierunkowego praktyki z ramienia Uczelni;**
- i) uwagi własne student wpisuje na bieżąco w dzienniku praktyk.

6. Obowiązki opiekuna kierunkowego praktyk z ramienia uczelni – opiekun kierunkowy praktyk z ramienia uczelni zobowiązany jest do:

- a) informowania studentów o miejscu, formie, celach i zadaniach praktyki określonych w programie;
- b) czuwania nad właściwym przebiegiem praktyki w terenie;
- c) kontrolowania przebiegu praktyki, w tym hospitowania (wrywkowego sprawdzania obecności studenta na praktyce i jego aktywności);
- d) rozstrzygania ewentualnych sporów związanych z przebiegiem praktyki;
- e) sprawdzania dokumentacji sporządzonej przez studenta po zakończeniu praktyki;
- f) zaliczania praktyk studentom na podstawie stosownej dokumentacji (dziennik praktyk i opinia);
- g) złożenia sprawozdania z praktyk studenckich kierownikowi Studium Praktyk.

7. Oczekiwane działania ze strony Dyrektora/Kierownika placówki:

- a) zapoznanie studenta z całokształtem działalności placówki i obowiązującymi przepisami oraz z prawami i obowiązkami pracowników placówki;
- b) przydzielenie opiekuna praktyki z placówki – instruktora praktyki i określenie obowiązków studenta;
- c) informowanie Studium Praktyk o nie zgłoszeniu się studenta na praktykę i trudności w jej realizacji;
- d) podsumowanie praktyki, wypełnienie dokumentacji – ustalenie wspólnie z opiekunem praktyki z placówki oceny praktyki studenta;
- e) udzielenie informacji pracownikowi Uczelni o funkcjonowaniu studenta na praktyce.

8. Oczekiwane działania ze strony opiekuna praktyki z placówki:

- a) opiekun wspólnie ze studentem opracowuje plan praktyki (**załącznik nr 2**);
- b) kontroluje prawidłowość zapisów w dzienniku studenta;
- c) prowadzi zajęcia pokazowe i omawia je ze studentem (**załącznik nr 3**);
- d) zaznajamia studenta ze swoim warsztatem pracy;
- e) sprawdza i zatwierdza konspekty zajęć próbnych prowadzonych przez studenta (**załącznik nr 4**);
- f) hospituje, omawia i ocenia zajęcia prowadzone przez studenta. Ocenę zajęć oraz uwagi dotyczące ich realizacji wpisuje na konspekcie (**załącznik nr 4**);
- g) podpisem w dzienniku praktyki studenta stwierdza odbycie zaplanowanych zadań w każdym dniu praktyki;
- h) sporządza opinię studenta i przedkłada ją do zatwierdzenia Dyrektorowi/Kierownikowi placówki;
- i) udziela informacji pracownikowi Uczelni o funkcjonowaniu studenta na praktyce.

Uwagi końcowe:

1. Student rozlicza się w dzienniku praktyki z przewidzianej planem liczby godzin.
2. Sprawozdania z obserwacji zajęć oraz konspekty należy umieścić w dzienniku praktyki.
3. Plan praktyki powinien być tak opracowany, aby student mógł realizować zadania wynikające z proponowanego rozkładu wykorzystania czasu równoległe.
4. W ostatnim dniu praktyki następuje jej podsumowanie przez Dyrektora/Kierownika placówki.
5. Dziennik praktyk oraz opinię student składa u wyznaczonego opiekuna kierunkowego praktyk w pierwszym tygodniu po zakończeniu praktyki.

Załączniki:

Załącznik nr 1

Skorowidz dziennika praktyki

Wielkość dziennika A-4 lub system kartkowy – arkusz A-4

1. Strona tytułowa „Dziennik praktyki pedagogicznej”

- imię i nazwisko studenta;
- kierunek studiów;
- nazwa i adres placówki;
- nazwisko i imię opiekuna z placówki

2. Spis treści.

- Szczegółowy plan praktyki.
- Sprawozdania z obserwowanych zajęć.
- Konspekty zajęć próbnych ocenianych przez instruktora – opiekuna praktyki z placówki.
- Notatki o pracy i obowiązkach Dyrektora/Kierownika placówki.
- Notatki o organizacji i funkcjonowaniu placówki.
- Spostrzeżenia, uwagi, wnioski praktykanta o organizacji, programie i warunkach praktyki.

Uwaga – do podanego wzoru spisu treści dziennika praktyk można dodać jeszcze inne formy aktywności realizowane podczas praktyki, wynikające ze specyfiki danej placówki, np. dokumentację placówki, wytwory prac uczniów itp.

Załącznik nr 2 Plan praktyki

Data	Godz. od....do....	Rodzaj zajęcia	Grupa lub zagadnienie	Jeśli zajęcia próbne lub samodzielne, to ocena	Podpis opiekuna i inne uwagi o wykonaniu zadań

Załącznik nr 3

Sprawozdania z obserwowanych zajęć:

1. Data:
2. Grupa/klasa:
3. Temat zajęć:
4. Cele zajęć:
5. Metody prowadzenia zajęć:
6. Środki dydaktyczne:
7. Szczegółowy przebieg zajęć:

Przebieg zajęć	Czynności prowadzącego	Czynności uczestników	Czas trwania

Załącznik nr 4**Konspekty zajęć próbnych prowadzonych przez studenta:**

8. Data:
9. Grupa/klasa:
10. Temat zajęć:
11. Cele zajęć:
12. Metody prowadzenia zajęć:
13. Środki dydaktyczne:
14. Szczegółowy przebieg zajęć:

Przebieg zajęć	Czynności prowadzącego	Czynności uczestników	Czas trwania	Uwagi opiekuna praktyki Ocena